

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Ca. 27.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Pœnitentia an veniam mereatur.

ac reprehendit, quasi ideò factum quòd non auderet coram testibus flere? Debit primùm stomachum leuare, & turgidum veneno pectus exonerare, vt pœnitentiæ virtuti atque efficaciam detraheret. Hinc enim colligere voluit, Petrum satisfactiõne hac sua veniam non esse promeritum, sed paternam Dei indulgentiam. Sanè nec Petrus nec alius quisquam quibuscunque lacrymis aut quacunque pœnitentia remissionem peccatorum, propriè loquendo, promeretur, vt illud meritum iustitia nitatur, ipsaque remissio pœnitentiæ quasi merces merito respondeat; sed paterna Dei indulgentia & ex mera Dei gratia quantumlibet pœnitentibus peccata remittuntur. Quia tamen hæc paterna Dei indulgentia & pura gratia nõ nisi pœnitentibus impenditur, & veniam peccatorum pœnitentibus promittit Dei indulgentia, ipsaque pœnitentia ad veniam consequendam necessaria dispositio est, propterea aliquo modo veniam promereri pœnitentia dicitur, quatenus venia pœnitentiam consequitur. Quare à meriti vocabulo largius accepto, in venia peccatorum pœnitentibus data, Patres non abhorrent. Et de hac Petri pœnitentia ac lacrymis quòd veniam promeruerint, ita disertè & copiosè cõtra Caluinum scribit S. Ambrosius. *Lauant lacryma delictum quibus voce pudor est confiteri. Et venia fletus consulunt, & verecundia lacryma sine offensione verecundia confitentur. Lacryma veniam non postulant sed merentur. Inueni cur tacuit Petrus, ne tam citò venia petitio plus offenderet. Antè fiendum est, se precandum. Bona lacryme que lauam culpam. Flevit ergo amarissimè Petrus, fleuit, vt lacrymis suum posset lauare delictum. Et tu si veniam vis mereri dilue culpam lacrymis tuam eodem momento, eodem tempore respicit te Christus.* Hæc D. Ambrosij verba contra Caluini venena iusti antidoti loco esse possunt.

In Lucam lib. 10. cap. 96.

IN MATTHÆI CAP. XXVII.

3. *Videns Iudas qui eum tradidit, quòd damnatus esset, pœnitentia ductus retulit 30. argenteos principibus sacerdotum & senioribus, dicens: Peccavi, tradens sanguinem iustum.*

ARRIPIT hinc occasione Caluinus veram in Ecclesia Dei pœnitentiæ formam ac rationem suggillandi, homo totius pietatis ac pœnitentiæ salutaris in se

inensus hostis. Si rectè (inquit) de pœnitentia docerent Pa-
 pista in suis scholis, in Iuda nihil desiderari posset, in quem tota
 eorum definitio competit. Hic enim cernitur & cordis contri-
 tio, & oris confessio, & operis satisfactio. Vnde colligimus illos
 tantum corticem arripere, quia omittunt quod præcipuum erat,
 hominis ad Deum conuersionem, dum pudore & metu fractus
 peccator sibi renunciat, ut se addicat in obsequium iustitiæ.
 Hæc ille. Cavillator ridiculus argumētum facit, cui in scho-
 lis Catholicis vel infimus tyrunculus vno verbo statim satis-
 faceret, negando minorem propositionem. Ait enim & sub-
 sumit ridiculè, in Iudæ pœnitentia cerni cordis cōtritionem,
 & cætera requisita, quæ in illa cerni nec probat, nec probare
 vnquam poterit. Sed hic est Caluini ludus in Scripturis de-
 prauandis, & in dogmatibus Catholicis vellicandis. Ponit &
 affirmat apertè falsa, veluti de fide cetta aut alioqui euiden-
 ter vera. Moxque ex apertè falsis, nec vel minimo verbo con-
 firmatis, omnem quam vult falsitatem fortiter & copiosè
 concludit. In Iuda nulla fuit cordis vera contritio, nulla oris
 legitima confessio, nulla etiam satisfactio, qualis in scholis
 Catholicis docetur. De cordis contritione sic docere Calui-
 num S. Ambrosius potuit. *Habebat lacrymas Petrus, quas pio
 fundebat affectu; non habebat proditor fletus quibus culpam
 ablueret, sed tormenta conscientia quibus sacrilegium fatere-
 tur.* Docet & verè docet non cordis contritionem, sed con-
 scientiæ tormentum in Iuda fuisse. An nescit Caluinus lacry-
 mas Esau, in quibus pœnitentiam non inuenit, à vera cordis
 contritione discernere? Non ex corde contrito & spiritu hu-
 miliato propter Deum offensum, sed ex animo iracundo &
 spiritu superbo propter primogenituram amissam, lacrymæ
 Esau processerunt, ut eo in loco latius dicetur. Sic à vera pœ-
 nitentia hanc Iudæ carnificinam discernere debuit. Quod &
 vox Græca diuersa eum docere potuit. Quod enim pœniten-
 tia ductus dicitur, non est Græcè *μετάνοια*, quo verbo veri
 pœnitentes cum resipiscencia coniuncta in Scripturis desi-
 gnari solent, sed *μεταμενδεις*, quod simplicem animi muta-
 tionem notat, & quidem talem, iuxta Bezam, quæ peccati
 merces & iter ad desperationem. De quo quippe prius ex aua-
 ritia gaudebat, de eo nunc ex conscientia cruciatu torquetur
 & dolet: nec propter Deum offensum aut amantissimo Do-
 mino iniuriam factam, sed propter facinoris sui turpitudinē,
 quæ vel inuito se ingerens eum quiescere non sinebat. Oris
 confessio vel satisfactio, qualis in scholis Catholicis docetur,
 nul

Iude pœni-
 tentia Chri-
 stianorum
 pœnitentia
 ridiculè
 cōparata.

Caluini lu-
 dus in scri-
 pturis de-
 prauandis.

In Lucam
 lib. 10.
 cap. 96.

Hebr. 13.

Annot. in
 Act. cap.
 11.

multo minus in Iuda videtur. Confessio quippe quæ pars penitentiæ est, non nisi legitimo Dei ministro & iurisdictione habenti, idque animo absolutionis impetrandæ, iuxta scholas Catholicas, fieri debet: quorum nihil in Iuda locum habuit. Satisfactio similiter non simplex est restitutio rei alienæ aut turpiter acquisitæ, qualem hic solum Iudas exercuit, & quæ ex natura rei debetur; sed est præterea aliqua certa pœna legitimè iniuncta, qua vel Deo & Ecclesiæ satisfiat, vel ipsi penitenti medicinæ in modum subveniatur. Iudas igitur nullam planè ex parte illam pœnitentiam egit, quæ in scholis Catholicis docetur.

*Putida
Calvini
calumnia.*

Iam quod addit Calvinus, *omitti à Catholicis quod præcipuum erat, hominis ad Deum conversionem, dum pudore & metu fractus peccator in obsequium iustitiæ se addicit*, putida calumnia est, quam quælibet ancilla Catholica mendacij arguet. Omnes enim, qui pœnitentiam Catholicam aggrediuntur, hoc omnium esse primum intelligunt, ut de peccatis præteritis odio concepto, & emendationis proposito firmiter atrepto, per veram cordis contritionem ad Deum se convertant, & ad melioris vitæ studium seriò se accingant. Sed nihil mentiendo cavillari Calvinus non potuit: ideoque mentiri necesse illi fuit, qui quoquo pretio cavillari voluit.

46. Circa horam nonam clamavit Iesus voce magna: Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?

*Satanica
Calvini doctrina de
Christi pœnitentiis
in infernalibus.*

Hoc in loco infernalem verèque Satanicam doctrinam suam de maledictionis & iræ diuinæ metu atque horrore, quem Christum in animo concepisse blasphemavit Calvinus, confirmare nititur. *Quamquam (inquit) apparuit plus quam humanus vigor in Christi clamore, certum tamen est vehementiâ doloris illi fuisse expressum. Et certè hic præcipuus fuit conflictus & omnibus alijs tormentis durior, quod in suis angustijs adeo levatus non est Patris auxilio vel favore, ut quodammodo alienum sentiret. Neque enim corpus solum in pretium nostræ cum Deo reconciliationis obtulit, sed in anima etiam pertulit debitas nobis pœnas: atque ita verè factus est vir dolorum, sicut Esaias loquitur. Et verò nimis insulsi sunt qui hæc redemptionis parte posthabita, tantum in externo carnis supplicio insistunt. Quod in hoc impio sermone partem redemptionis nostræ extra corporalem Christi mortem Calvinus ponit, & debitas nobis pœnas in anima quoque Christum*

pertulisse affirmat, quàm ab eo impiè, sceleratè, & à diuinarum Scripturarum veritate abhorrenter dictum sit, in parte quadragesimali Pròptuarij nostri Catholici accuratè ostendimus. Nunc vt de textus nostri propria intelligentia contra eius horrendas corrupteas disputemus, ea explicatione prætermittam, reliqua adhuc audiamus quæ eò propriè pertinent.

Nam (inquit) vt pro nobis satisfaceret Christus, reum ad Dei tribunal sisti oportuit. Nihil autem magis horribile quàm Deum sentire iudicem, cuius ira mortem omnes superat. Ergo quum species tentationis Christo obiecta est, quasi Deo auerso iam esset exitio deuotus, horrore correptus est, quo centies cuncti mortales fuissent absorpsi, ipse autem mirifica Spiritus virtute victor emerfit. Nec verò fictè vel theatricè conqueritur se à Patre relictum. Nam interior animi mœstitia vi & ardore suo eum coëgit in clamorem erumpere. Nec tantum ocularis fuit redemptio qua defunctus est; sed vt se vadem pro nobis obtulerat, verè Dei iudicium subire loco nostro voluit. Vult Calvinus in his verbis, Deus, Deus meus, quare me dereliquisti? Christum verè & vehementi tentatione correptum fuisse, quasi Deo auerso iam esset exitio deuotus, & quòd interior animi eius mœstitia vi & ardore suo eum coëgit in hunc clamorem erumpere. Hic est ergo ille timor maledictionis & iræ Dei, quem in sua pestilenti institutione Christo attribuit. Hæc est illa formidabilis abyssus qua sensit se à Deo derelictum & alienatum: & de qua subiunxit ibi Calvinus, Christum eò fuisse deiectum, vt coactus fuerit urgente angustia exclamare, Deus, Deus meus, &c. Expendamus nunc hoc totum, quid & quale fuerit.

Primum in eo nefariè errat Calvinus, quòd tum hoc in loco, tum in sua institutione, ait Christum vi mœstitiæ & urgente angustia coactum in hunc clamorem erupisse. Verba enim ista animo penitus sedato & composito pronunciauit, nec vllus vel mœstitiæ vel timoris motus in Christo rationè eius præuenit, sed hos affectus humanos veros & verè in se suscepit pertulitque, non vt nos inuoluntarios, aut, vt hic Calvinus dicit, coactos, sed penitus liberos, quando & quomodo & quoties voluit, vt aliis in locis contra Calu num ostendimus, ideòque hoc loco non repetimus. Hæc igitur verba, Deus, Deus meus, &c. nec ex aliqua noua angustia eum cogente, nec ex propria angustia aut mœstitia tunc primum inuenta vel extorta, sed olim de eo propheticè prædicta usurpat. Tota enim hæc oratio seu exclamatio præmeditata & præcognita illi fuit, vt ipsa mors, passio, omnesque eius circunstan-

In feria 4
hebdoma-
da sancta.

Instit. lib.
2. cap. 16.
num. 11.

Suprà cap.
26. 39.
Ad Lucam
cap. 22 &
Ioan. 12.

cunstan

cunstantiæ fuere. Hic ergo primus Caluini fœdus error, quòd
has voces vi doloris coactum emisisse Christum arbitratur.

Alter & multo grauior error est, quòd illa verba ex tenta-
tione illi obiecta, quòd à Deo desereretur, quòd exitio deuouer-
tur, quòd Deus illi irasceretur, Christum protulisse affirmat. Illi
solum his verbis Christus dicere & ostendere voluit, huma-
nam suam naturam sibi fuisse derelictam, absque consolatio-
ne diuinitus ei impetrata: vt videlicet omnes intelligerent
quantum in corpore veri doloris & pœnarum pro humano
genere perferret. Non timet vllam vel minimam à Deo quæ
ad animæ statum derelictionem, sed negatam præsentibus
corporis pœnis consolationem his verbis expressit: id quod
ideo, vt notum faceret quare oportuerit eum non erui, non
defendi, sed sæuentium manibus derelinqui; hoc est, *Salua-
torem mundi fieri & omnium redemptorem non per miseriam
sed per misericordiam; nec amissione auxilij, sed definitione mi-
seriendi*, ait B. Leo. Certum est, multos martyres in medijs po-
nis tanta diuinitus consolatione perfusos fuisse, vt illa conso-
lacio omnem propemodum doloris sensum illis eripuerit.
Noluit hac consolatione frui Christus. Voluit sicuti omnes
contumeliam & ignominiam, ita omnem corporis dolorem
& cruciatum perpeti, qui in id genus mortis cadere potuit.
Vt autem hos dolores verè eum pro nobis pertulisse, & quæ-
ti Christo nostra salus constiterit, omnes in eum creditur
intelligeremus, hanc dolorum suorum acerbiter & nega-
tam interiùs consolationem his verbis expressit.

Quomodo verò cuiquam credibile esse potest, diuinæ ma-
ledictionis aut desertionis vel minimam suspicionem in Chri-
stum (quum hæc diceret) cadere potuisse, quum non solum
antea sponte hostibus occurrerit, magna animi securitate eos
allocutus fuerit, sua potestate prostrauerit, Petrum passionem
eius impedire volentem acriter increpauerit, 12. legiones à
Patre se impetrare posse confidenter dixerit, accusatoribus &
persecutoribus suis venturum se in maiestate pronuncia-
rit, stentes mulieres consolatus vltiones futuras prædixit
(*quæ verba testantur, ait ipse Caluinus, quàm excelsa animi
fortitudine præditus fuerit, quia sic loqui non poterat, nisi con-
stanter & intrepidè ad mortem pergeret*) verùm etiam eodem
ferè temporis momento, & pro crucifigentibus eum Patrem
oraret, & latroni paradysum promitteret, & matrem discipu-
lo commendaret, & statim post hæc verba, dicto, *Sitio*, quod
etiam mysticè dicebat, & aceto potatus, sciens quia omnia
iam

Cur in cruce
Christus
exclama-
uit.

Serm. 17.
de Pass.

Metus de-
relictionis
diuina in
Christum
cadere non
potuit.

iam consummata essent, ideoque dicens, *Consummatum est*, Patri commendans spiritum suum, expirauerit? Nonne omnia in Christo quæ hæc eius verba, *Deus, Deus meus, &c.* præcesserunt, ac sequuta sunt, animi sedati, imò animi diuini & Filio Dei digni verba fuerunt? Pro crucifigentibus orare, misericordiam sedatissima fuit. Latroni paradysum promittere, diuinæ potestatis fuit. Matris curam habere, animi cõpositi minimèque turbati fuit. Cætera subsequenta verba, *Sitio, Consummatum est, Pater, in manus tuas, &c.* quæ vel minimam habet timoris, formidinis, aut perturbationis speciem? Ergo morti proximus *inconsideratum verbum protulit, & vox illi desperationis elapsa fuit?* Sic enim ait Caluinus, vt mox videbimus. Nunc id tantum dicimus & irgemus, nullum iræ diuinæ aut maledictionis metum Christum in his verbis concepsisse. Quod nunc pressius contra nefandam Caluini impietatem, ipso Christo donante, ostendemus.

Si Christus in cruce dicens, *Quare me dereliquisti*, vllam Dei iram, maledictionem, iudicium vel ad momentum timuit; quomodo verum est quod in eius persona & de eius futura passione Scriptura dicit? *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi ne commouear.* Psal. 15. Propter hoc letatum est cor meum, & exultauit lingua mea: *in super & caro mea requiescet in spe, quoniam nõ relinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem.* Omnia hæc de Christo, eiusque passione, morte, resurrectione dicit D. Petrus in Actis nos docuit. Si ergo Christus patiens Deum Act. 2. *semper in conspectu suo habebat, qui illi à dextris esset ne commoueretur; quomodo Dei maledictionem timuit? Dico si* Scriptura aperte cõtradit Caluinu. *semper, vt Scriptura dicit. An non aduersa fronte cum Scripturis pugnat Caluinus, Christumque Redemptorem nostrum, in quo Patri semper bene complacuit, foedissima & atroci iniuria conspurcat? Quomodo verum esse potest quod Christus dixit, ego præcepta Patris mei seruauit, & maneo in dilectione* Ioan. 15. *eius, si (quod Caluinus dicit) iram & maledictionem Dei timuit, & vox illi desperationis elapsa est? Si præcepta Dei semper seruauit, certè iram Dei timere nõ potuit, nisi etiã Deum quoque iniustum Caluinus fingat, vt Christum desperatione tentatum probet. Rursum si mansit semper Christus in dilectione Patris, quomodo eius maledictionem timere potuit? An fortè quem Deus diligit, ei etiã maledicere & irasci potest? Aut qui Deum diligit, eum sibi irascentem & auertum poterit vnquam sentire? Quæ magis pugnantia dici aut co-*

gitari possunt? Et tamen aut hæc pugnantia dicere, aut cum Scripturis pugnantia docere Calvinum necesse est.

Calvini
effugia in-
sensissima.

In Matth.
cap. 27.
ver. 46.

Calvinus ut tantæ rei indignitatem tamque horrendam in Christum blasphemiam non nihil attenuet, & aliquo modo probabilem reddat, hoc fucos utitur. *Sciendum, inquit, est, talem fuisse tentationem ex doloris & metus sensu, quæ cum fide non pugnaret: quia se quasi derelictum à Deo sentiens, ne tantillum quidem deslexit à bonitatis eius fiducia.* Et hoc in loco, proposita sibi hac obiectione, *absurdum videri Christo elapsam esse desperationis vocem: Solutio (inquit) facilis est, quam sensus carnis exitium apprehenderet, fixam tamen strixisse fidem in eius corde, qua Deum presentem intuitus est, de cuius absentia conqueritur. Quare nihil obstat quo minus Dei alienationem mente conceperit Christus, prout sensus dubitabat, & simul fide retinuerit Deum sibi esse propitium.* Hanc quoque evasionem probare vult ex ipsis illis verbis, ex quibus hanc diuinæ maledictionis metum probare conatur. *Quod satis clarè patet ex duobus querimoniarum membris. Nam antequam tentationem exprimat, prefatur se ad Deum confugere tanquam Deum suum (dicens, Deus meus, Deus meus) atque hoc clypeo fidei fortiter repellit illam, quæ se ei opposito ingerebat, derelictionis speciem. Denique in hoc duræ cruciatus illa fuit eius fides, ut se relictum esse deplorans, propinquo tamen Dei auxilio consideret.* Hæc ille. Sed totus hic fucus totaque evasio quam variè futilis sit, attendat lector. Primum verba illa, *Deus meus, Deus meus*, sicuti Calvinus docuerunt, fiduciam Christi (quam ille fidem improprie vocat) sterilesse semper illam, ita etiam docere debuerunt, nullam illi fuisse derelictionis diuinæ tentationem, nullam desperationis vocem. An non enim multo facilius est, Christi que puritati convenientius, totam Christi orationem tam breuem, tam succinctam, sibi similem & conformem facere, sanctæque fiducia, quo ad Dei in eum bonitatem plenam, & derelictionem de qua loquitur, ad instantem mortem referre, à qua Christus naturaliter hæc abhorrebat, sicut in hortatione quam ad iræ & maledictionis diuinæ metum? Hæc enim duo optimè consistunt, ut manente fixa & immobili diuinæ bonitatis fiducia, siue Christus, siue aliquod membrum eius temporalem mortem naturaliter refugiat, aut aliquod aliud malum pœnale. Sed manere bonitatis diuinæ fixa fiducia, ut eiusdem bonitatis metus & diffidentia in aliquo oriatur, etiam quovis homine, nedum in Christo, non magis possibile est, quam ut manente

manente feruido calore aliquis frigeat. Fixæ quippe fiducia (quam in Christo manere. Calvinus ponit) non minus repugnat iræ & maledictionis diuinæ metus, quam feruido calori quodlibet frigus. Maluit tamen Calvinus sensum in illis verbis penitus pugnantem statuere, quàm cum omnium fidelium consensu sensum verbis conformem agnoscere.

Deinde non satis est agnoscere in Christo firmam & fixam diuinæ bonitatis fiduciam, à qua, vt Calvinus nunc dicit, nec tantillum quidem deflexit, sed etiam talem quæ tentari aut commoueri non potuerit. Ait enim diserte de seipso Christus. *A dextris mihi Dominus est, ne commouear.* Non fuit ergo in eo genere ne tentatus quidem. *Nullam Dei alienationem mente concepit* Christus, vt hic loquitur Calvinus. Talis quippe alienatio mente concipi sine motu mentis quomodo potuit? At ne commotus quidem fuit, vt Deum à se alienum aliquando cogitaret. Scripturæ igitur diuinæ manifestè repugnat impij commentum, sicuti cum seipso pugnare prius docuimus.

Imò ait Calvinus, *Spiritus Dei hac duo simul cõciliat, Christum fuisse tentatum per omnia sicut nos, & tamen absq; peccato.* Atqui Scripturam deprauat, & textum corrumpit. Non enim dicit Paulus Christum tentatum per omnia, *sicut nos*, quasi etiam vitiosos affectus haberet & desideria praua sicut nos, sed Paulus dicit, *pro similitudine* siue iuxta similitudinem. *videlicet carnis peccati*, vt alibi dicit, *Filium suum mittens in similitudinem carnis peccati*, non autem iuxta similitudinem nostram, vel sicut nos. Quæ duo plurimum differunt. Christus enim habuit tentationes quæ similitudo carnis peccati proferte potest, sed non quas caro peccati (qualis nostra est) proferte solet. Ideò Paulus adiecit *absque peccato*, id est, absque illis tentationibus quæ ex peccato nascuntur. Metus iræ diuinæ & maledictionis Dei (qualem hic ponit Calvinus) est tentatio propria carnis peccati, & hominis in peccatis nati, adeoque veri peccatoris. Non enim nisi peccatis irascitur Deus, nec iram Dei sic timet iustus. Metus mortis & aliorum pœnaliū cadere potuit in similitudinem carnis peccati, quia sine peccato, naturali tantum voluntate, illa refugiuntur. Sic hic locus adeò Calvinum non iuuat, vt eum perspicuè refutet. Ponit enim in Christo tentationes similitudinis carnis peccati, & negat in eo tentationes carnis peccati, quæ non sunt nisi ex peccato.

Præterea si in illis verbis in Cruce prolatis, *Quare me de-*

*Motus
dissidentis
in Christu
cadere non
potuit.*

*Instit. lib.
2. cap. 16.
num. 12.
Heb. 4.*

Rom. 8.

*Tentatio-
nes ex car-
ne peccati
in Christo
non erant.*

reliquisti, Christus ne tantillum quidem à divina bonitatis fiducia deflexit, Christi fiducia in Deum fixa & illæsa permanisset, si Deum præsentem intuebatur, & fide semper retinuerit Deum sibi esse propitium, denique fides Christi minimè fuit concussa, sed suo loco semper inuicta stetit (quæ omnia Calvinus dicit) quomodo vera sunt illa alia portentosa eius verba, Christi-

Instit. li. 2. Itum diros in anima cruciatus damnati ac perditii homines
cap. 16. pertulisse, cum inferorum copijs æternaq; mortis horrore quasi
num. 10. consertis manibus luctatum fuisse, formidabilem illam abyssum
& 11. ingressum esse, qua se à Deo derelictum & alienatum sentiret, idque perinde ac si in ipsius perniciem Deus conspirasset, denique sceleratorum pœnas omnes qua ab illis expetenda erant, persoluisse, hoc uno excepto, quòd huiusmodi doloribus teneri non poterat? Quorsum hæc tam tragica verba, si totus ille quem fingit divinæ maledictionis metus & conceptio, sit momentanea imò sic nulla erat, ut fiduciam divinæ bonitatis nunquam amiserit, ut reuera Deum sibi iratum non timuerit, ut cum semper præsentem, sibi que propitium, fixa & illæsa fide tenuerit? Quàm sunt hæc secum pugnantia, quàm absurda, quàm ridicula! Sed hæc est consuetæ & ordinariæ Calvinii partim impietas, partim impudentia. Vbi summam impietatem euomit, eam summa impudentia rursus negat. Denique ubi in Christum Dei ore sacrilego dixit quæcunque scelerato animo collibitum fuit, nunc istis exceptionibus atrocem suam blasphemiam colorare & obscurare nititur. Quod re ipsa perinde est ac si quis ubi narrauisset aliquid quem esse mentitum, esse calumniatum fratres, infidelem, & blasphemiam euasisse (quibus ut per se malis semel admissa nulla moderatio affectuum medeatur ut non sint peccata) adiceret; sed ita tamen ut ne tantillum quidem à Dei mandatis deflexerit; ut charitas nihilominus & fides, totaque veritas, fixa in eo atque illæsa permanerint: nisi quòd istud tanto sceleratius, & magis ridiculum est, quanto filius Dei homini peccatori præstat.

Sed an ista consistere queant adhuc expendamus magis. Hic enim confictus in Christo animæ cruciatus tantum à Caluino eiusque sectatoribus sit, ut eo præterito, multum ex mortis Christi fructu deperire, imò ut in eo, *Redemptionis nostræ pretium maius atq; excellentius esse, affirmet Calvinus, quàm in morte & sanguine Christi; ut Beza etiã scribat, in eo postquam esse nostræ pacis & cum Deo reconciliationis summam.* Expendamus igitur adhuc nonnihil doctrinæ huius Calvinianæ summam

Caluini
Iudus.

Instit. li. 2.
cap. 16.
num. 8.
& 10.
In Annotat. in
Luc. c. 22.
ver. 44.

summam & extremam impietatem. *Christus* (ait Calvinus) *cum aeterna mortis horrore cōfligit: diros cruciatus damnati & perditū hominis sustinuit. Sceleratorum pœnas omnes persolvit, excepto quod aeterna non erāt. Mortem quæ ab irato Deo sceleratis infligitur, peressus est.* Examinemus paululum hæc singula. *Pœnam infernalē Christus non subijt.* Horror aeternæ mortis & pœna hominis damnati, includit essentialiter desperationē salutis, sicut beatitudinis præmium includit certitudinem salutis nunquam amittendæ. Si ergo damnati hominis cruciatus sustinuit Christus, profectō non solum desperationis vocē emisit, nec sola species tentationis ei obiecta est, quasi Deo averso iam esset exitio devotus, sed ipsa desperatione laboravit, & de salute sua, quum in horto & in cruce illa verba diceret, desperavit. Sanè ad illa apud Marcum verba, *Omnia tibi possibilia sunt*, ait Calvinus, *Christum, quia nihil erat spei, ut in rebus deploratis fieri solet, in Dei virtutem se reciecit.* Si nihil erat spei in Christo, desperavit igitur. Deinde si *sceleratorū pœnas omnes, excepto quod aeterna non erant, in anima persolvit*, ergo & ignem illum infernale[m] sensit de quo Christus dixit, *Ite maledicti in ignem aeternum, qui paratus est Diabolo & angelis eius*, hoc vno dūtaxat excepto, quod ille ignis Christo aeternus non fuit. Hæc est enim propria pœna sceleratorū aeterna. Rursum si *mortem Christus pertulit, quæ ab irato Deo sceleratis infligitur*, ergo mortem secundam, quæ propriè stipendiū peccati est, propter quod propriè Deus irascitur, pertulit. At illa propria est damnatorum pœna. Omnino (ait Calvinus) talem pertulit, quia in locum illorum tantquam sponsor & vas instar rei submissus est. Quod & hoc loco ait: *Non tantum ocularis fuit redemptio, quæ defunctus est Christus, sed ut se vadē pro nobis obtulerat, verè Dei iudicium subire loco nostro voluit.* Hæc ille. At vnde hoc tandem, propheticum & inauditum in Ecclesia Dei verbum, accepit Calvinus? Hoc (inquit) significat Propheta in illis verbis: *Disciplina pacis nostra super eum, percussus est propter scelera nostra, attritus propter infirmitates nostras.* Atqui hoc torum de pœnis quas sustinuit Christus in corpore suo super lignum, intellexit semper Ecclesia Dei. An non sic Apostolica Scriptura apertè nos docuit? *Mortuus est* (ait Paulus) *propter delicta nostra iuxta Scripturas.* An non docet hic locus Scripturas propheticas, quæ de Christi pœnis loquuntur, eas designare quas per mortem corpoream pertulit? Sanè ipse Calvinus in hunc Pauli locum inter alias Scripturas quæ Christum pro peccatis nostris meritum prædicunt, etiā hunc Esaiæ

Pœnam infernalē Christus non subijt.

In Matth. cap. 27.

Matth. 25.

Institur. lib. 2. cap. 16. nu. 10.

Esai. 53.

1. Cor. 15. 3.

Christi pœna omnes corporea in Com ad 1. Cor. 15. 3.

locum ponit: moxque addit, mortem Christi fuisse sacrificium pro expiandis peccatis nostris, fuisse pœnam satisfactoriam per quam Deo reconciliaremur, fuisse unius damnationem ad impetrandam nobis absolutionem. Vt quid ergo impius Calvinus tam aduersus Scripturas, quam aduersus seipsum, nunc mori corporea Christi nihil actum esse affirmat, & Scripturam, quæ de morte Christi corporea, & cruciatibus circa illam corporeis aperè loquitur, ad animæ desperantis vel de salute sua dubitantis ac diffidentis, a damnati hominis pœnas & æternæ mortis horrorem, impiè trahit? Nonne Scriptura illa prophetica, vt non nisi de pœnis corporeis sermonem illic fieri intelligeremus, totâ illam prophetiam his verbis concludit, *Et liuore eius sanati sumus?* Liuor autem iste quis dubitat quin corporeus fuerit, quem tot flagella, alaj & spinea corona, crucis baiulatio, ac demû pretiosi sanguinis ecclesiastica effusio peremerunt? Deinde nonne Dominus Petrus quasi hunc Esaiæ locum proponens ostendit percussione illam de qua Propheta loquitur, ad corpus Christi pertinere? *Peccata (inquit) nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum.* & paulò post *Cuius liuore sanati estis.* Quod Esaias dixit, *Vere languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit, vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra,* hæc totum explicauit Petrus in corpore Christi super lignum præstitum fuisse. Unde & Calvinus ipse in hunc locum Petri fatetur, ex Esaiâ qui pluribus vitis loquendi formis, huius doctrinæ summam Petrum sumpsisse. Et addit Calvinus, tota Esaiæ sententia enumerata, idem exprimere voluisse Petrum hoc verbo, *Super lignum.* Nempe hac lege nos fuisse Deo reconciliatos, quia apud eius tribunal Christus se vadem ac reum pro nobis constituit, vt pœnam solueret cui obstricti eramus. Hæc ibi Calvinus, suam hoc loco impietatem ore proprio perspicuè damnans. Si enim Christus iuxta Esaiæ sententiam, quam Petrus expressit, constituit se vadem ac reum pro nobis apud tribunal Dei, quatenus peccata nostra pertulit in corpore suo super lignum, quæ est sententia Petri; mendax & blasphemus Calvinus est, qui in eisdem Esaiæ verbis significari affirmat, *Christum sic ad tribunal Deo sponsorem ac vadem, adeoque & instar rei submissum esse in locum sceleratorum, vt cum inferorum copiis æternæq; mortis horrore quasi confertis manibus configans, damnati & perditii hominis pœnas omnes, excepto quòd æterna esse non poterant, persequeretur: idque non iam in corpore super lignum, sed in anima adhuc orans in horreo, iram ac maledictionem diuinam timens,* &

1. Pet 2.

Calvinus
ex seipso
refutatur.in ip
ma fo
rum s
spirat
sa, se
ficare
uino
randi
ptuar

19.

doce
clesia
uare
clesia
crim
non e
nihil
uati
cendi
perbe
colleg
cura
rim
diun
deat
lecto
chia
in Es
quis
men
ver
deg

in ipso crucis ligno non tantum in corpore, sed etiam in anima formidabilem illam abyssum sentiret, derelictum & alienatum se à Deo esse, idque adeo quasi in eius perniciem Deus conspiciat. Hæc terribilissima verborum monstra, non solum diuersa, sed planè cōtraria illis sunt quæ Esaiam Prophetam significare Calvinus voluit, si tamē Petro & Paulo plusquam Caluino credimus. Sed si ita singula examinemus, nullus refutandi finis erit. Reliqua vide in parte quadragesimali Promtuarij nostri Catholici, in feria quarta hebdomadæ sanctæ.

IN MATTHÆI CAP. XXVIII.

19. Euntes ergo docete omnes gentes: docentes eos seruare omnia quaecunque mandauimus vobis.

VV M hæc Christi verba Ecclesiæ magisterium & amplissimam docendi potestatem, cui propterea docenti ceteri obedire debeant (vt quid enim docetur quod nemo audire, cui nemo obedire tenetur?) perspicue doceant; spiritus & rebellis Calvinus, pro eo quod Matris Ecclesiæ autoritatem non secus necessariam quam legitimam obseruare & lectori cōmendare debuerat, insurgit ipse contra Ecclesiam, & petulcis calcibus eam verberans, acerbam in illam criminationem instituit. Hinc (inquit) discamus Apostolatuum Ecclesia non esse inanem honoris titulum, sed operosum munus, ideoque Catholica nihil magis esse absurdum vel minus tolerabile quam ut sibi larvati homines usurpent hunc honorem, qui otiosè regnantes docendi munus à se reijciunt. A Papa Romano eiusque cohorte superbe successio hæc iactatur, quasi communem cum Petro & eius collegis personam sustineant. Interim doctrina nihilo maior illis cura est quam Lupercis vel Bacchi & Cereris sacerdotibus. Verum qua fronte, obsecro, in eorum locum se subrogant, quos audiunt creatos fuisse Euangelij pracones? Sed quamuis eos non pudeat impudentiam suam prodere, tamen apud omnes sani iudicij lectores hoc vno verbo valide prosternitur futilis eorum hierarchia, quod nullus Apostolorum successor esse potest, nisi qui suam in Euangelij predicatione operam Christo impendit: Denique quisquis doctoris partes non implet, perperam nomen Apostoli mentitur. Imo hoc noui testamenti sacerdotium est, spirituali verbi gladio homines in sacrificium Deo mactare. Vnde sequitur, degeneres esse & commentitios omnes sacrificios, qui non sunt ad